

Bled.

Popisal in vpodobil *Fr. Rojec.*

Splošno je znano, da je Bled najlepši kraj ali — kakor ga nazivljajo pesniki in pisatelji — cvet in biser slovenske domovine. Zato je umestno, da prične »Zvonček« prav z njim priobčevati svoje, že napovedane krajepisne črtice.

Slišali ste izrek: »Lepše ni okolice kot je krog Radovljice.« To je tudi res. Lahko se reče, da ga ni mesta, ki bi imelo krog sebe toliko tako krasnih in znamenitih krajev kakor ravno prijazno gorenjsko mestece *Radovljica*. Tudi sloveči Bled je v radovljiški okolici.

To vam hočem takoj pokazati. V ta namen se napotite, mladi bralci, v duhu z menoj iz Radovljice na južnovzhodno stran proti pokopališču. Dospeli smo iz mesta na raven podolgovat holm, odkoder obrnimo poglede proti zahodu. Diven razgled se odpre pred nami. Da pa mi ne bo treba tratiti preveč časa in prostora s popisovanjem, sem vam ta razgled vpodobil v sliki, ki jo vidite tu gori nad naslovom.

Spodaj po dolini teče pod lancovskim mostom *Sava*, ki se malo zgoraj združuje z *Bohinjsko* in *Dolinsko* ali *Korensko Savo*, na vrhu se vidijo skalnate *Julijske planine* s *Triglavom* na levo in nekako v sredi ob desnem robu slike se dviga strma skala, na kateri stoji *Blejski grad*.

Iz Radovljice pridemo na Bled v dobri uri po kolovozni poti čez lancovski most ob Bohinjski Savi in preko Ribnega ali pa po mehki stezi čez polje, travnike in pašnike mimo Lesec. Cesta iz Radovljice na Bled pa drži naravnost skozi *Lesce*, kjer se zavije na levo in kjer je tudi železniška postaja za Bled.

Ko hodimo kake pol ure od Lesec navzdol na blejski most, držeč čez dolinsko Savo in od tukaj navzgor na ravno polje, zagledamo tu pred seboj prvo blejsko vas *Zagorice*. Lepe visoke hiše, stoječe ob obeh straneh ceste, pričajo, da to ni navadna gorenjska vas; ali naše oči nam silijo, posebno če

smo prvikrat na Bledu, na desno — tja, ker se nam iznad hišnih streh in drevesnih vrhov prikazuje bližje in bližje Blejski grad v vsi svoji lepoti.

Prišli smo do Peterelove gostilnice, ki je po Slovenskem in tudi na Češkem že dobro znana. Tu krenimo s ceste na desno na stransko pot, ki se polagoma spušča navzdol proti *Blejskemu jezeru*. Po nekaj korakih ostane vas Zagorice za našim hrbtom, pot in razgled pred nami postaneta prosta, in prava glavna blejska slika se razgrne v vsi svoji krasoti in v vsem svojem veličastvu pred našimi zavzetimi očmi!

Milo in prijazno se nam bližči naproti izmed zelenih, z belimi letoviškimi hišami — »vile« imenovanimi — posejanih bregov svetlo jezero z majhnim otokom v sredi, na katerem stoje košate lipe in med njimi lična cerkva ter dve hiši, a na bregu jezera se mogočno vzdiguje visoka in skoro navpična bleda skala, na katere temenu smelo čepi iz več močnih stavb sestoeči Blejski grad. Pod to skalo stoji na nekoliko vzvišenem prostoru starinska blejska župna cerkev z visokim in vitkim zvonikom, pod cerkvijo

ob jezeru je Rikljevo zračno zdravišče, grajsko kopališče in malo nazaj sredi lepega zarastenege vrta zdraviška, v starem nemškem slogu zidana hiša.

Od cerkve proti nam in na desno proti *Gorjam* in *Zasipu* se razprostira vas *Grad*, ki se v zadnjem času kaj hitro širi na vse strani z raznovrstnimi novimi stavbami. Ob cesti proti Zasipu stavijo ubožnejši domačini preproste hišice. Jedro vasi so navadne kmetiške hiše. Pod cerkvijo pa je poleg zdraviške hiše in sem proti Zagoricam polno novih krasnih letoviščnic in visokih palač. Tu stoji tudi lepa enonadstropna hiša »*Blejski dom*«, kjer so nastanjena razna blejska društva in občinska pisarnica, in malo naprej na drugi strani pota je velika nova blejska šola s ponosnim napisom: *Cesarja Franca Jožefa I. ljudska šola*.

Ker se vsak kraj najlepše vidi z višave, pojdimo tudi mi pogledat Bled na kak višji prostor! Najobsežnejši, najlepši in najpristopnejši razgled nanj in daleč naokrog se nam nudi z Blejskega grada.

Vhod tja gor je dovoljen vsakomur. Mimo grajskega kopališča ali pa skozi Grad za hišo, v kateri je orožniška postaja, dospemo po lepi poti, ki se polagoma dviguje in vije med senčnatim grmovjem in drevjem, brez vsakega napora do močnih, trdnjavi podobnih grajskih zidov. Vstopimo skozi velika vrata na prvo dvorišče! Čudno zidane in z zvitimi hodniki obdane obširne stavbe vidimo okrog sebe. Ta grad je bil nekdanj last *brižinskih škofov*, a v začetku minulega stoletja je dobil drugega gospodarja. Sedanji njegov posestnik je *Adolf Muhr*, ki ga poleti prepušča v brezplačno stanovanje okrevajočim častnikom, pozimi pa je prazen in zapuščen.

Z dvorišča drži proti padcu ograjena steza prav na rob skale, od koder globoko pod seboj zopet zagledamo Blejsko jezero, a to se nam vidi zdaj mnogo krasnejše kakor prej. Posebno prijetno in mikavno je gledati na pisane jezerske bregove. Nehote se ob tem pogledu spominjamo pravljic, v katerih smo časih brali o začaranih podzemeljskih kraljevstvih s čarobnimi gradovi in vrtovi, in zazdi se nam, kakor da se nam zdaj le sanja o taki lepoti na naši slovenski zemlji!

A ta omamljiva prirodna lepota naše domovine niso le varljive sanje, ampak vesela resnica. Zato moramo le ponosni biti, da imamo tako domovino in odslej, ko jo bolje poznamo, jo moramo ljubiti in delati zanjo še srčneje in še požrtvovalneje!

Ko se nam oči nekoliko napasó na blesteči jezerski gladini in bližnji okolici, nam splava pogled dalje črez prostrani ravni in hribčasti svet tja doli proti *Radovljici*, *Kranju* in *Ljubljani*. Premnoge vasi in cerkve se prijazno belijo izza zelenega drevja in pasastega polja, in gladke ceste se vijó in križajo od selišča do selišča. Daleč tam doli pa se še svetijo v solčnih žarkih bistri valovi iz obeh pritokov združene Save.

Ta lepi pisani svet mejé in obgrajajo na levo visoke škrbaste *Karavanke*, ki se v dolgi vrsti razprostirajo tja doli proti *Tržiču* in *Kamniku*. Najvišji med njimi je bližnji dvovrhi *Stol*. Na desni strani se dviga nižja, s temnimi gozdi pokrita planina *Jelovica*, ki se razprostira daleč tjakaj v škofje-loški okraj, a semkaj proti Bledu in Bohinju se strmo spušča s skalnatim

robom v strugo Bohinjske Save. Visoko gori na steni tega roba pa se vidi prosto kvišku štrleča in stožcu podobna skalnata škrbina, ki se imenuje »*Babji zob*«.

Stopimo zdaj od tukaj še nekoliko višje na drugo dvorišče. Precej obširen prostor je obgrajen ob robu skale proti jezeru samo z redko železno ograjo, in zraven nje stojita dva košata divja kostanja, ki hladita s svojo senco v poletnem času razne obiskovalce tega kraja. Nekoliko naprej od železne ograje je zid z dvema oknoma, obrnjenima na jezero. V oknih so različno barvane šipe, skozi katere moremo videti spodaj ležečo pokrajino v vsakršni barvi.

Od tukaj imamo najkrasnejši razgled na otok in na zadaj stoječi vasi *Mkino* in *Želeče*. Tudi ti vasi sestojita na več mestih iz samih lepih letoviščnic in hotelov; ali te stavbe si hočemo pozneje nekoliko ogledati. Zdaj pa se kaj pomenimo še o dičnem Blejskem otoku!

(Konec z dvema podobama prihodnjič.)

Kdo je zapuščen?

*Skoz vrt je tihi mrak
zašepetal
in bleđim rožicam
tako dejal:*

*„Ej, pač nesrečne ste,
ubožice,
da sanjate tako samé,
ve rožice . . .“*

*A rožice se vse
smejale so
in mraku sitnemu
dejale so:*

*„Ej, pač nesrečen si,
ti siromak,
da sam hiliš črez plan,
ti črni mrak!“*

*A nas ponoči angeli
obkrožajo,
podnevi prstki Martini
nas božajo . . .*

*O, ti pa kar naprej
zdaj godrnjaj,
da angeli priplavajo
v ta tihi kraj!“*

Cvetko Slavin.

